

5260

ACC. N:R.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Söderland Upptecknat av: H. Greward
Härad: Västra Adress:
Socken: Nydalas Berättat av: Pug. Petersson
Uppteckningsår: 1987 Född år 1822 i Kalorups

Uppteckningen rör

Släden s. 1 - 55

Skriv endast på denna sida!

55 sid.

5260

1

LUND UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slätterarbetet tog vanligen sin början dagen efter midsommar. Det var ingenting märkvärdigt om den sedan kunde hålla på ända till Vrigstads marknad. Denna infaller under andra veckan i augusti. Man hade ingen bestämd tidpunkt då slättern absolut skulle börja. Man började så fort man kunde. Detta med hänsyn till det opålitliga väder, som i regel inträffade i slutet på juli. Fruntimmersveckan har ingen god klang när det gäller höskörd. Samma dåliga rykte hade rötmånaden. Man ville få in höet så fort som möjligt. Ett ordspråk säger: "Ett lass gökahö är bättre än två lass sekahö". Seka = senfärdig, en som inte tager sig så brått. Gökalass sådant hö som tagas in under den tid göken gal. Ju tidigare man fick höet undan, desto bättre bete fick man för djuren. Ju tidigare höet slogs ju kraftigare var det.

5260

2

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Allt efter de växtarter som ingingo i höet, skiljde man mellan klöverhö som innehöll klöver och timotej, starrhö som innehöll starrväxter och kalvahö som innehöll älgtunga, en växt vars blad liknade liljekonvalj och som växte på sumpig mark /älgtunga troligen detsamma som ångs-plantago/. Efter den plats där höet växte skiljde man mellan åkerhö, som är det samma som klöverhö, ängshö, maehö, som är det samma som starrhö och mossahö, som är detsamma som kalvahö. Om mossahö, även kallat kalvahö, är att anmärka följande. Detta hö ansågs som ett mycket bra foder för ungdjur. Men för att få prima hö måste det slås i absolut torrt väder, och slätterkarlarna fingo inte slå mär än att de kunde hinna kupa det innan dagg föll. Det skulle kupas i mycket små kupor. Följande morgon skulle de åter utbredas

för att torka och köras hem innan sol gått ned. För att höet inte skulle falla genom spjälorna på höhäcken klädde man denna med säckar.

I äldre tid hade sjö och myrslättern mycket större omfattning än vad nu är förhållandet. Många slätterängar har man nu lagt i betesmark och andra slätterängar har man kultiverat så att de nu ger klöverhö.

Petterssons farfar hade fått en påse klöverfrö från Nydala herrgård, som först införde klöverodling i trakten. Herrgårdssägaren utdelade klöverfrö till sina herrgårdsbönder för att de försöksvis skulle använda det med herrgården såsom mönster. Det var inte många som tyckte om det nya modet. Det låg i blodet hos bönderna att en gårdens värde skulle räknas i det antal lass hö den gav. Därför ville man inte överge det gamla kära höet. Petterssons farfar

fortsatte emellertid odlingarna och lade igen många av sina gamla slätterängar. Icke nog med detta, han satte igång med klöverfrö-odling. Hans arbete fortsattes av hans son. Ohh nu säljer Pettersson klöverfrö från hundraåriga kulturer av samma klöversort. Hans fröodlingar står under kontroll av länets hushållningssällskap.

Den hömängd som ansåg skulle räcka som vinterbehov förrän ko var 3-4 lass hö. Detta var ytterst knappt tilltaget. Korna, som blev kalvfärdiga på vårkanten fick man som regel lyfta upp, om man hade det så knalt om höet. Som utdrygningsfoder hade man en smula halm. Till en häst beräknade man ungefär dubbelt så mycket. Dessutom fick denne kornas "överöta", d.v.s. den halm som korna lämnade kvar. Denna fick gå igenom hackelsekistan, varpå man över-

sköljdes med linfrä, över vilka man hällt vatten. Detta räknade man som kraftfoder. Till hästen satte man dessutom varje kväll en asplövskärve, som han fick tugga på under natten.

Fåren fick aldrig hö. Till dessa samlade man under sommarn björklöv. I avbalkningen för fåren hade man två spetsiga störar, två krakar. På dessa krakar trädde man först en kärve, som fickstå rätt upp coh ned. Ovanpå denne lade man sedan fyra kärvar på tvären. Man beräknade en kärve per får och natt.

Lövningen företogs efter slättern. Kvistarna avkapades med särskilda knivar, lövknivar. Dessa voro tillverkade av gamla, brutna liar, som ^{har} satt ett kort skaft på. De avskurna grenarna bands genast samman till kärvar. Dessa hängdes t

5260
6

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

två och två över en gärdsgård eller uppe i björkarna för att torka. Ju snabbare de torkade desto bättre blev lövet. Det fick aldrig "blackna", d.v.s. man skulle skära det så tidigt på året att bladen ännu inte hunnit få någon gulaktig anstrukning. Då lövet torkat skulle det genast "steckas", d.v.s. sättas i stack. Kärvarna lades alltid med stubbändan utåt. En stack kunde då den blev färdig bli enda till 5-6 alnar hög. Då stacken var lagd skulle den klädas med granris, som stacks in i kärvarna med stubbändan före. Man började vid marken och fortsatte uppåt, så att fuktigheten skulle rinna uteslutande på granriset och icke intränga i stacken. Det ansågs som en heder att få kläda stacken, ty det var ingen lätt sak. Vanligtvis var det far själv eller äldste dräng som gjorde det. Efter-

som klädningen fortsatte uppåt fick den som utförde arbetet kliva efter. Till sist befann han sig på toppen av stacken och skulle fästa de sista grangrenarna. Nu räckte man honom en ung smärt bjökk. Med toppgrenarna av denna fäste han de översta granekvistarna i stacken. För att sedan komma ned från stacken måste han hasa ned utmed björken. Stacken fick nu stå till det blev vinter, då den fördes hem på släde eller hövagn, beroende på föret. Då stacken skulle tagas in, fick den först avklädas. Det ~~gkäddxnn~~ gällde nu att kunna svinga sig upp utmed björken. Detta var minst lika svårt som att vid påklädningen komma ned från toppen. Pettersson skördade årligen c:a 3000 kärvar. Han beräknade c:a 150 per får.

De redskap som användes vid slättern kallades med ett gemensamt namn "slättetøyj".

LIEN.

Man köpte sina liar antingen från Vrigstad eller Värnamo. De första kallades Beckaliar efter smeden. De senare av samma orsak för Falkaliar. Varje smed hade sitt bomärke spämplat på liarna. Smederna både tillverkade nya och lade nytt stål på gamla liar. Ibland kunde det hänta att en lie sprack i äggen genom ovarsam behandling. Var bräckan inte för långt från läret, var det lont att laga lien. Smeden "blåste" då lien, d.v.s. han löddade ihop bräckan med koppar. Gamla utslitna liar, eller avbrutna sådana, gjorde man om till lövknivar. Pettersson minns inte att man tillverkat skäror.

Liens skaft försett med "kaggar" kallas **varv**. Arvet
tillverkades ^{al eller} för det mesta ~~av~~ björk. Det var ^{my} och ens person-
liga smak som bestämde om arvet skulle vara rakt eller krökt,
lång eller korta. Som regel gällde att arvet med påsatt
lie skulle räcka slätterkarlen till armhålet. Arvet hade
aldrig i denna trakt någon övre bred och flat del. Inte
heller kan Pettersson erindra sig att man haft liar som
kunde vikas in i skaftet.

På arvet hade man två handtag. Dessa kallades kaggar.
Dessa sattes i arvet medelst "glögning". Detta tillgick
på följande sätt. I arvet högg man ett fyrtiårigt hål. I
detta tillpassades en tapp på kaggan. Kaggarna hade man
tillverkat av björkrötter, det ställde av roten som gick in
i stammen. Denna del bildade en naturlig krok. Man slapp

5260

10

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på så sätt få "ändträ" på kaggen. På tappan skulle sedan göras två avlånga hål. I dessa inkilade man två kilformiga pinnar. Om kaggarna under slätterarbetet lossade var det bara att knacka till kilarna ett tag. Om de satt lösa under arbetet "stal de tag". Avståndet mellan kaggarna var lika med slätterkarlens axelbredd.

Lien fästes förr i tiden vid arvet medelst smala ekeband. Under dessa drev man in tvenne kilar, en från varje håll. För omkring 50 år sedan införde man istället för ekebanden en järnring. Men kilarna behölls. Dessa tillverkades av eke. Man hade inga särskilda anordningar för transport av liar av den anledningen att man aldrig behövde transportera liar någon längre väg.

Under arbetet gick man ganska starkt framåtlutad.

Man hade inget särskilt redskap eller metod för att mäta vinkeln mellan lien och arvet. Man såg om vinkeln var den rätta.

Vid första kaggen fanns ett häl vari man satte en i ögla böjd hasselkäpp, "mejfläkt". Den böjda ändan av mejfläkten bands med ett snöre fast om arvet nere vid liebandet.

Mejfläkt användes endast då man slog säd.

För att under dagen behålla sin lie vass hade man med sig en brynebytta med vatten och brynstenar. "För att stryka det fina med" använde man "liavisp". Denna bestod av en träspåna c:a 50 cm lång och 1/2 cm tjock, tagen från en ung ek. På lievispen strök man inget som helst brynt medel. Då man vässte liarna, brynte man dem först med brynsten, varefter man omedelbart strök dem med lievispen.

Då och då under arbetet tog man till lievispen för att bätt-
ra på eggen. Under arbetet håll man lievispen med vänster
hand. Man fäste således aldrig lievispen vid arvet.
Man hade aldrig med sig liar för utbyte under dagens arbete.
Liarna slipades inte på slipsten mer än en enda gång och det
var när lien var nyköpt och den första eggen skulle utslipas.
Om man under arbetet hade svårt skadat eggen mot någon sten,
fick man förstås ta till slipstenen. Det ansågs som en stor
skam för slätterkarlen om han så förstörde eggen att han
fick ta till slipstenen. All slipning av liar skedde så-
ledes med brynsten. Pettersson kunde inte minnas att man
istället för att slipa liarna hamrat ut eggen.
Brynebytta består numera av en vanlig rund bytta med ett
öra. Förr var den fyrkantig och hade två öron. Genom dessa

hade man en stång i vilken byttan bars.

Slipavfallet som bildades vid bryningen kallas "brynegår".

Numera använder man aldrig skära. Men Petterssons farmor "var en överdångare" i att handtera skära. Hon skulle alltid "slå klapper". Med klapper menade man mycket stenbunden terräng, där det inte gick att använda lie.

"Den ursprungligaste räfsan var nog den som vi kallar fällekratta." Denna bestod av en granstam, där man i grovändan sparat några kraftiga grenar. Med dessa grenar rev man i marken. Den användes blott vid svedjebruk. Numera har man två slags räfsor. Den klenaste av dessa kallas "alestockaräfsa", efter materialet till skaftet. Skaftet hade en bredare flat del som kallas "bladet". Dendel av räfsan vari "pinnarna" sitter kallas "huvud". Alestockräfsen
räfsen

räfsans blad sattes in i ett hål i huvudet och kilades fast med träkil.

Den grövre röpan kallas granatörhåröpa. Högst
tillverkas av en granskinn, som i grovändan
klyvs & klyftorna sätts fast i hundet
med kilar.

Den grövre röpan använd man då man "fog
fäng till sig"; d.v.s. färde samman strängar-
na till fördel.

Röpor med utströk eller dekorativa tunnsl
finns. Men dessa är färtmangjärn.

Röpor upphörd man dels hemma på gården,
dels tillverkades de av slöjdare i bygden.

Pimarna tillverkas av ask. De sättes fast
på en sida ad de röra konfamiga i övre delen.

1) "Högefflar" av jäm huv man int heft mer än
e:a 50 år. De första varo so mycket låta
modell, 2 horniga, hornen knappat mer än
10 cm längs. De användes sällan int tän
hört stan då man sikt i sätet.

2) Dö Petterssons fader äkte i sitt sädbruket,
brukad han krypa in under braken, lura duma,
o lyfta det hela upp i lantet. Då han skulle
äke hem sitt från sumpmarken sade han
emellertid mycket lärta ad få braken los.
Då han försökt bli gammal o int orhad
längre draga upp brakarna, kände han i
Jönköping rim första gaffel.

Senare kom större sidana i bruk även för
fötkinden. De varo både 2- och 3-horniga,
fast man föredrog de 2-horniga.

Det sakkunniga transportredskapet för tio var en "höbäge", höbäg. Den består av 2 liggande löjda mickäppor. Önn läges ha man icke geort närmare av linor, för upphöra av lindblad.

De två bågarna sätts vid varandra fästade vid varandra med karta linor.

Hört lades på bågarna, som sedan monterades samman medelst en lina, fästas i ena bågen. Dö färges var sammanpressat, fäster linan i andra bågen. Dörden kallas "höbyr".

Någon fläts hickam ha aldrig använts. /
På maderna ha man dö man humrat använt en "maavagn". Denna hade två hjul i två skaklar. Den drogs fö häud.

På tio röda helle den häckar, men sakta i den öppen. Den töndes genom att tippas

bakom.

Hörläpa han Pederson inte vissa sätta sitt
i trakten.

Man började inta sätta på någon bestämd
veckodag. Men man började sätta tider för
möjligst på dagen. Klockan 5 skulle man vara
i arbete. Sedan sätta man "så långa dugga
var på". Då åt man en hufvis fukost,
varpå man vilade "davva" en timmas tid, ibland
mera. Sen sätta man in middagen, varpå
middagsrulan låg ned. På denna ruste sätta man
gåma en stund. Man stopp förmiddagen och pausen
med att lyfta hand eller stopp darras. Stoppringen
oppordes under arbetet medelst bryxten och
livvrisp.

På kvällarna sätta det mycket han ad sätta, så

dagen fallet på. Här gavs s.k. "stagg" och högn partin ^{sö mada} r.k. "vekai", ville man också slå då den dagen fallet på.

Kunna ha endast undantagvis fört hem.

Någon egentlig viloperiod om dubbelt före släden har närfolket inte haft. Men de närmaste dagarna före skulde slädningarna göras i ordning. En midvormsaffan skulle man vara färdig, ty då skulle man slå i trädgården. Det var inledningen till späta släden.

På släderängen gick karlarna en och efter varandra. Det kallas nu "gå skä".

Först gick vanliga fördräagen, om det var på en hengård. Annars gick den "växte släden" först.

Mycket ofta hände det att man sloz i kopp

Men försökte komma upp i jämnhöjd med min
kamrat men hade framfört sig föri att kunna ~~att~~
komma åt än så länge upp på den
orslagna hö. Dessa kom ut i hiz grad förrän
dennes arbete.

Om burskar eller studerande hundrade kamraterna
att gå rakt fram fick de "slå iano".

Det stycke som en näderkall hundde kamraten
med på en dag kallas id "slättadagverke".

Krimorna följde efter männen bälta tiden
och särskildt och undde ut strängarna. Det
var skam för en kamrat att få "skäckö".

På nyanlänta marken fick de lämna upp här sin
mera torra plats.

På vantlig sätt behördes en näferkka till
två näderkallar. Men på maderna var det

vinan för hvarfolken vi kvara sig. Den lekör-
en näpverka tju varji släderkall.

II Hört sich ligga nirt på macken första
dagen. På morgonen efta skulde det vändas
om ruckert vädu räddde. Dagen efter skulde
hört "kuvas". Hört näpades fört samman
tju strängar. Dessa sköt man nedan ihop
med en upp- och nedränt grammstöcka-
räpa, så ad man fick högar, "fäng".
Dessa bar man på näpan tju "kuvan".
Räpan kom hicks lösdråt och skaffte
strödde mot övrasmen ryggvisa.

Hört kuvalas dels med, dels utan brakan.
Hade man brakan, försedde ^{man} dessa med
en tvärslå medine, som hundear hörde ad
prunas mot macken. Dö hämmar dit

åtarväxten. Efter längama och runt hökuporna röpas med lätta alestorkaröpor. På äugama läter man hört skä kupat 3-4 dagar räefta det åkis in. Deda om hört är kupat utas braka med "list". Annars kan det få åtta 1-2 veckor i synnerhet om det är blöverksö. Dack lärt man det inte gärna sätta längre. Det blev märken att hantera det van förr lort.

På maderna har man lador. Dessa sitter på den torraste delen.

Hört på maderna släi man nötta medan daggan ligga på. Man slår på myggen.

På daga liggar man i stället och sova.

Här det varit varmt och ha slädervänder, kan man med fräcken fña in det här man sagt

på morgonen. Från de somka delarna var man på högäg det hö som av kvinnorna näprats sommar iu fång. Läg ladan när var man hört hela vägen. Deras förde man med macrava eller, om marken var ganska fast, med vantlig körava. Härde var dock försedd med bröyr på föderna och "hökhälmen" insatta klädd med näckor från att det korts och lästa hört inte skulle falla ur.

Den som var i ladan var försedd med közaffl. Han skulle också "trampa åt". Ett detta kunde han också ha hjälp.

De bilader som man hade arb ännu har alts på moderna kallades för "schänte". Dessa varo knuttimrade o saknade golv. Under hört lade man tassar som underlag.

På maderna, i lada placeras hö, komförlades först på vinturfält.

På maderna har man alltid säd stäckar. Dessa är en nödfallsgärd. Stäckan sättes då i näheten av ladugården. Intet närmare underlag hade man, men stäckan sättes kring en hög stäng; ibland var denna sötad med idjan korta stavar.

Då stäckan var sätta sköts den kläder med kalm. Man stach in halmtröskor i höet och böjade de längst ned, där en ringa över den andra. Över stäckan lopp fäste man i midslängen några "hösser" för att hindra toppen av kläder lost.

På idjan avstånd från stäckan sätter man upp en gärdsgård för att undra kreatur hemma

i närlheten av stachen ö skada denne.

På vintern lags stachen in på "rämmi", när detta blivit tomt.

Höet sätter nissar på ~~högsjö~~ hänsjor.

De poler som sätter i marken kallas stötar och de stavar som läggas på dessa kallas "träder". Stommen tog upp efter städern o fäck aldrig till hvem över vintern.

Myrhänsjan med eller utan underlag har ikke funnits. Hänsjan användas endast på äng eller klövervall.

Höet lägger på hänsjan grönt. Hänsjan bygges upp i storhant om lagren bli färdiga.

Nagon stäng örn det inrsta lagret för att hålla döda, brukar man inte. Man brukar inte lämna hänsjona.

25.

5260

25
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Marslåttern skulde man i regel lägga före
hörlåttern. De mader man hade varu inte så
stora och läggs intet så långt bortå från byn.
Nägra stora föremålsvärden för denna släda
gjorde man inte. "Slåare och räffare" reste
dit på hästarna. Så slog man den hästen,
margonen och hästen följande dag och sen var
i regel den släden över.

Vidare släden hade man sin borttag i hörlåtten.
Nägra kökhärl hade man i allmänhet inte
med sig, med undantag av koppkokare, som
måste vara med. Man hade turkaffering
med sig i mataskor och smällytor. Dricka
hade man i flaskor och dockatänder.

Po släderredskap hade man liksom också voss
och brynestenar. Inga släpskeden som deוגوس

26
5260

26
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade man med. Sådans tog man med endast
vid staden på mycket torvbunden mark.

Vor marken mycket vadsuppkop tog man "trygg"
på fötterna, briddlappar med en rem av tå
foten i. Tingsl van man klädd uppför
som annars. Man gick dock barfota med
upphavslade byxor.

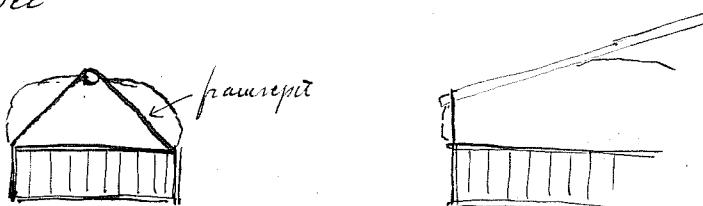
Vid gården hade man inga köldor utan
hitt lades in i den ladugården, på "rämnor".
Om inti detta räckte kan lade man det i
golven. Man ville inte gärna sätta kött
i stach. Heller räds man då sätta i
stach och hede "det här kött" inn.

) Som regel hördes kött hem på vagn, fö-
rmed med rikt uppställda hästar, "skaln".

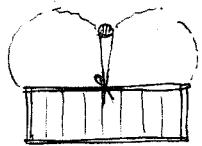
Nägot bränt antal nätan din räji han
hade man inti, ty alla nätan varo inti liksa
nåra. Med härförna var dit amörlunda.
De varo alla nägorlunda liksa stora.

Man tog en härsja på räji han.

Hade man längt ån höra skulle den kom
stod i lanet och packade in i örnestet på
lanet länga en "håla", en grot läng, nägot
längre än vagnen. I höhärcken fanns "sem",
öre kanten på höhärcken, såd man id res
under vilket "hålau" slacks och spändes ned
på lanet

"Trälau" bakh ände drogs ned med i annat
rep och fästs i hökhäckens bakhöe hatt.

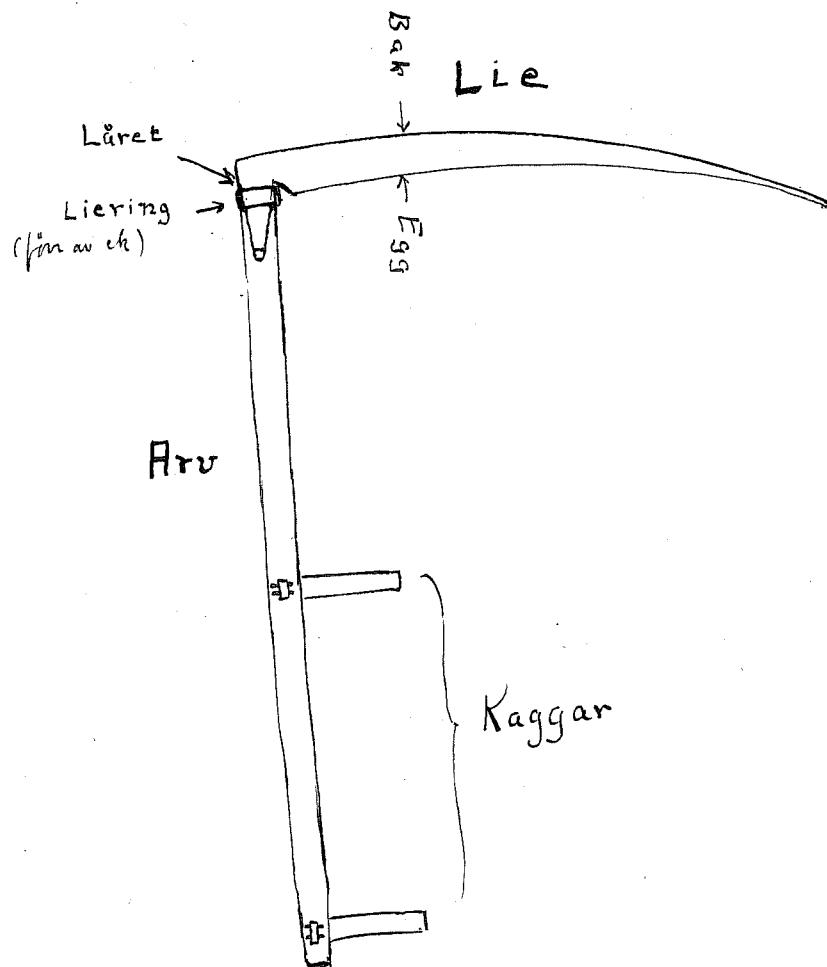
"Trälau" drogs ned utan hrok.

Lanet kunde också fästs med "tömmar". Dessa
varo t. st. fästade i framre hökhäcken. De lades
över lanet i längdriktningen och bands fast
i bakhöe hökhäcken.

Dein "macuna" konforstades här nintiad på
niede den raya, leverade på fört.

5260
29

29
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5260.

hökaggnan fästfädd med lapp och
tråpluggar.

Foto: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

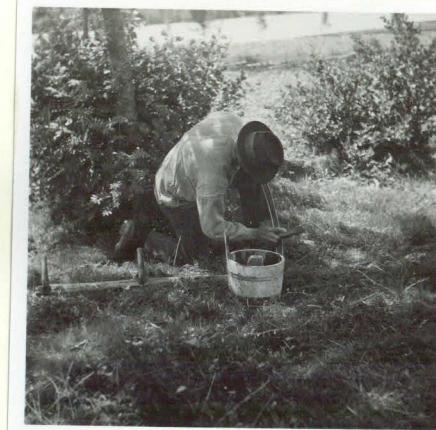
31
5260

Vingstads m
Hultsveryd

Skaia.

Fdd: bernard

Skriv endast på denna sida!

32
5260LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bryning av lie.

Skriv endast på denna sida!

Malmö, Vrigstads m.
Tid: hemvand

5260
33.

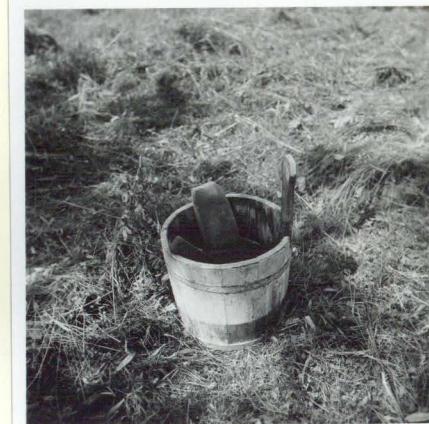
Vässning av lio

Skriv endast på denna sida!

Malmö, Västervik
Foto: Gunnar

5260

34.

Brytta med styrksten.

Skriv endast på denna sida!

Valma, Vrigstads m.
Foto: Leonard

5260
38.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Vejflykt."
Blevändes aldrig ned nädden.

Skriv endast på denna sida!

Hällryd, Storkaryd sn.
Foto: Gunnar

36. 5260

Vrigtad m
Djurshallen

Lövknivar.

Foto: Gerard

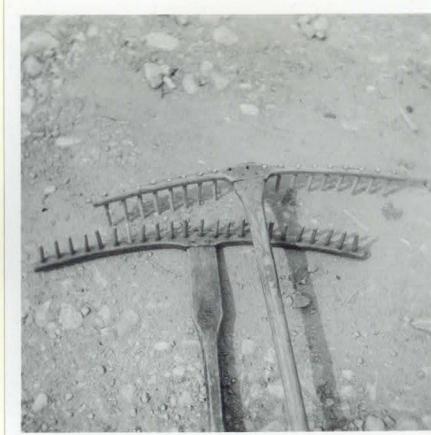
Skriv endast på denna sida!

37
5260

Lövhorn

Skriv endast på denna sida!

Västervik, Vrigstad m
Foto: Gunnar

38
5260

Vrigstad m
Gedensyd

Räpna
"Fästningsjärn"

Foto: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

39.

5260

Räfvershor

Skriv endast på denna sida!

Malmo Vrigstad sn.
Tid: hemvad

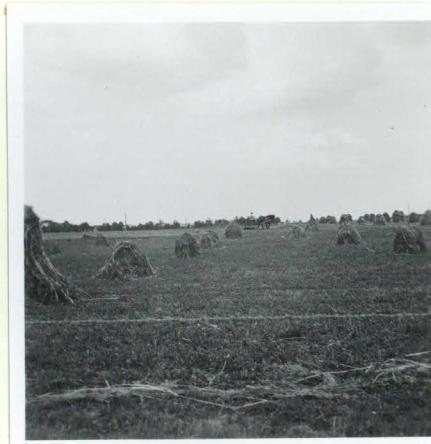
40.
5260

Släpriäftra

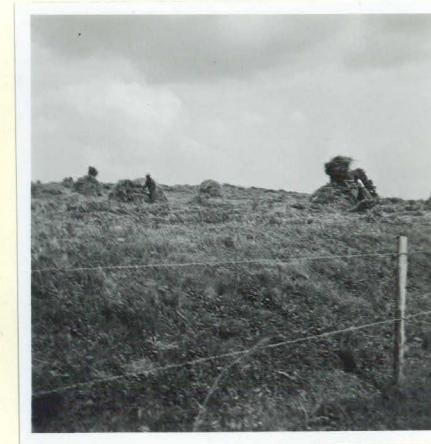
Skriv endast på denna sida!

Lundby, Knästad m.
Foto: Gunnar

41.5260

a.

b.

Hö uppsatt. "Höhopen"

Skriv endast på denna sida!

A. Ljungman
Foto: Berward

72.
5260

Lärkar.

Skriv endast på denna sida!

N. Ljungman.
Foto: Gunnar

13
5260

Höhrake.

Skriv endast på denna sida!

Albärchen, Vrigstads m.
Told: Gunnar

44 5260

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Förvaring av krahar.

Skriv endast på denna sida!

Hökbacken, Vrigstad, m
Foto: Gunnarud

Hälsning av hr.

Skriv endast på denna sida!

Frithiof, N. Kjunga sn.
Foto: Lewnéad

5260

"Krakhärsja"

Skriv endast på denna sida!

Hällaryd, Ströharyd sn.
Foto: Lewnéus

47
5260

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

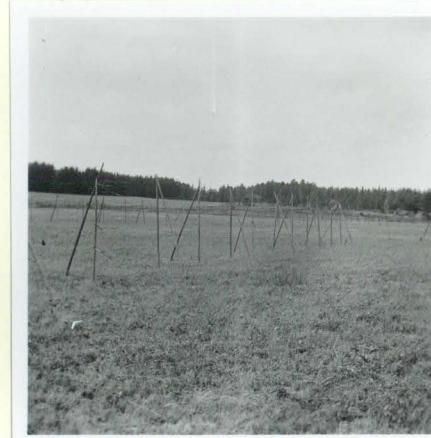
Hässjor.

Skriv endast på denna sida!

Malmi Krigstad m.
Foto: Berward

78.

5260

Hässjor.

Skriv endast på denna sida!

Köpröd, Vrigstads sn
Foto: Gunnar

79.

5260

a

b.

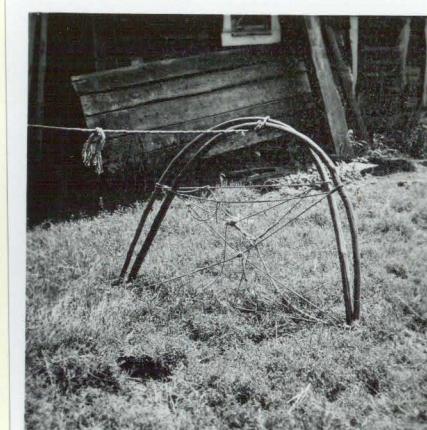
Hässjor

Skriv endast på denna sida!

Vrigstad m.
Told: Gerard

50.

5260

Höbäye

Skriv endast på denna sida!

Sommerby, Vrigstads m
Foto: Gunnar

51.

5260

Höbärning på marken.

Skriv endast på denna sida!

A. Hjunga m.
Foto: Hemvad

52
5260

52
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hövige i användning.

Skriv endast på denna sida!

A. Ljunggren
Foto: Gunnar

53.
5260

53
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Höhäck

Skriv endast på denna sida!

N. Ljunggren
Foto: Gunnar

5260

⁵⁴*Höglarö*

Skriv endast på denna sida!

*N. Hjunga m
Foto: Gunnar*

5260

Träskor för hästar.

Skriv endast på denna sida!

N. Ljungman.
Foto: Gunnar